

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . 6 koronára.
Egyre szűkebb a kiadás.

MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER:

pénteken és minden törvény-
hatósági bizottsági közgyűlést
követő napon.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓVÁLLALAT

Városi könyvnyomda-vállalat
irodájában.Ide küldendők a kéziratok
előfizetési díjjal.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: VECSEY IMRE. — Felelős szerkesztő: KONCZ ÁKOS.

Kiadótulajdonos: A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.

Parcellázási járvány.

A parcellázási ügyek már eddig is tömérdek embernek adta kezébe a vándorbotot, most azonban már egy pusztító járványos betegség méreteit kezdi ölteni. Nem hiszem, hogy az új korszak kormányának, főleg Darányi Ignác földművelésügyi miniszternek tessék ez a dolog. De viszont azt sem hiszem, hogy a kormányzás és közigazgatás rendelkezésre álló eszközökkel olyan gyorsan és sikeresen tudjon gátat vetni e betegség pusztításának, mint kellene.

Magamnak is sok keserű tapasztalatom van a parcellázás tekintetében pár év óta, figyelem a mostani fejleményeket is. És csakis a független, a szokimondó sajtót tartom alkalmasnak arra, hogy a sok parcellázási visszaélés veszedelmétől úgy, ahogy, megvédjén. Persze mozgásba kell hoznia a törvényhozásnak és kormányzásnak is a maga, bár lassabban ható, de a teljes eredményhez nélkülözhetetlenül szükséges eszközeit.

Egy az országot járó ismerősből hallok, hogy találkoztam a vasuton egy tanárral. Hová megy tanár ur? — Birtokot vettem, most parcellázom. — Egy másik állomáson egy szabómestertől ugyanazt a választ kapta. A harmadik állomáson azt hallotta, hogy egy nagy birtok parcellázása azért nem megy előre, mert a közvetítők közel kétszeresét kérték a parasztoktól annak az árnak, amit az eladó uradalom kötött ki. Egysszóval parcellázás itt már és hirtelen meg akar ezen a réven gazdagodni nemcsak a birtokos, de a bankár, ügyvéd, tanár és szabómester is.

Sok szomorú példája általánosan ismeretes már a nyereszkező parcellázásnak. Egy csomó birtok került így birtokosokba pénzintézetek, vigrehajtók, szóval olyan elemek kezére, akik a föld művelésével, gyümölcsöző vagyontként való kezelésével bizony nem foglalkoznak. És ezekre megy az olyan emberek száma, akik a parcellázásnál elvesztették a meglevő vagyonukat is, csak annyit mentettek meg, hogy megváltásuk a jegyüket Amerikáig.

A parcellázási járvány persze csak fokozza ezeket a beteges tüneteket. Mert hogy áll valósággal ez a dolog?

Vajon olyan temérdek a pénz az országban, hogy földmives népünk bármi drágán vásárolhatja a földet? Vagy olyan nagy a föld jövedelmezősége, hogy a kétszeres ártörlesztését is lehetővé teszi? Vajon a földmives paraszt keze alatt mindjárt kincses bányává változik a föld?

Bizonyára nemmel kell felelnie ezekre a kérdésekre mindenkinek, aki a való viszonyokat csak egy kicsit ismeri. Az emberek csak egy kis részét tudják megfizetni a parcellázás után vásárolt földnek. Mert a parcellázás mesterségesen élesíti a vásárló kedvét s ki nem számított vállalatokba kergeti a népet. Az a dolog, hogy a pa-

raszt kezén jövedelmezőbbé válik a föld, csak bizonyos mértékig áll.

Addig tudniillik, amíg a kisgazda szerényebb megélhetési igényei jobbá teszik a helyzetét a közép- és nagybirtokossal szemben s amíg felül tud emelkedni a kukoricza-buza gazdálkodás ősi sablonjain. Máskülönb, ha a kisgazda üzemi költségeit nagyra növeli a föld drágasága, a kamat és mindenféle mellékes fizetni való drágasága, továbbá, ha nem tudja a rendesnél több tudással és ügyességgel művelni a földjét, hiába vonja meg magától a kegyeret, a ruhát, az italt, a pipát, nem tud annyit megtakarítani, amennyivel a vásárolt föld árát törleszthesse.

De hát hiszen a parcellázók csak olyan embereknek adják el a földjüket, akikről biztosan tudják, hogy meg is fizetik. Ez az általános föllogás. De egyáltalában nem helyes. Mert a parcellázók legnagyobb részben csak arra utaznak, hogy az első részletet megkapják, amiből kifizetik maguknak, vagy másnak a provizórt és a nyereséget. Hogy mi történik a vásárlóval, nem törődnek vele. Két-három évi peres huza-vona után, amelyre rámege a parcellás vásárlónak biztosítékul kikötött kis vagyona is, a végrehajtó kidobja a birtokából s a parcellás ügykedő új áldozatokra vadászat.

Azt hiszem, nyolcz nap alatt nyélbe lehetne ütni egy törvényt, amely gátat vet a parcellázó járványnak. Minden nap súlyosbítja a veszedelmet. A sok óvó hang, a társadalmi testületek egyikétől-másikától jövő intés nem használ. A parcellázók ügynökök tudnak a szocialista izgatók nyelvén is. — Azt beszélük, hogy az urak csak azért akarják, a népet a birtokszerzésről lebeszélni, mert nem akarják, hogy a népek földje legyen. A kapzsi módon nyereszkező tőke így áll be szocialista agitátornak szóval is. Tettel már sok faluban cselekedte az agitációt, amikor egy-egy csomó családot földönfutóvá tett.

Ethnographia és eszthetika.

E két tudomány egymásmellé állítása irodalmunkban még szokatlannak tűnhetik fel. Valóban nem régi kísérlet külföldön sem az ethnographia anyagnak felhasználása az eszthetika céljaira. Mindazáltal, ha szóvá tesszük, nem annyira az újság ingere kényszerít rá, mint inkább ama kétségtelenül érdekes és jövőendő is messze kiható fontosságú eredmények sorozata, mely a két tudomány kölcsönhatása folytán mintegy varázsütésre előállott. Ezuttal csupán az alapvető elvekről, általános természetű elméletekről lesz szó; a részletkérdésekben elért eredményekre esetleg más kapcsolatban keritünk majd sort.

Az ethnographia szinte napjainkig aránylag mostoha szerepe volt kárhoztatva a tudományok rangsorában. A

régibb keleti s kivált a spekulatív tudományok, közöttük pedig első sorban az eszthetika, tudomást sem vettek róla, nem várva gyűjtő munkásságából maguk számára gyarapodást, felhasználható ismeretanyagot. Feltűnése idején szűk körben: a kuriozumok fálreszó területén jelöltek ki számára helyet. Hivatásának azt vélték, hogy összeszed egyes hagyományokat: olyan természetű anyagot, amely töredékes voltánál fogva talán soha megérthető nem lesz, de kedvező esetben sem lényeges. Az ethnographia ilyenképen kiszorult a praehistoria mellé s együtt alkotta vele azt a szükséges, de nem pozitív eredményű bevezetőjét a kultúr-tudományoknak, melyet a régebben közkeletű ösmondák helyébe kénytelenségből fel kellett venniük. Hogy egykor a kuriozumoknak tekintett gyűjtesek elsőrangú tudományos anyagok válhának, hogy lesz majd idő, mikor egy egyetemes, nagyszabású filozófiai rendszernek fogja központi kiindulópontját, hogy kulturismereteinknek ez fogja megadni a szilárd alapot, arról néhány évtizeddel ezelőtt maguk az ethnographusok sem mertek álmodni.

Ez a nagy feloldulás azonban bekövetkezett. Az ethnographia levetette gyermekruhát; kifejlődött és megismersdött úgy, hogy jelen állapotában már kiérték, kész disciplineként tekinthető, amely jelentőség dolgában egy sorba került a legfontosabb tudományokkal. S ez állásban nincsen túlbaculási. Hízelgések legfeljebb a be nem avatott fogja találni: míg az, aki figyelemmel kíséri a modern kutatók idevágó működését, aki látja azt a friss, sürgő munkásságot, melyet az ethnographiai anyagoknak — mint egy újon felfedezett Eldorádónak — kiaknázása ébreszt a tudásának legfőbbjében (sociologia, ethika, psychologia stb.), nem zárhatja ki annak elismerése elől, hogy a néptanra egy eddig nem remelt jelentőségű korszak virrad.

Vele szemben az eszthetika mindvégig a tekintély akadémiás polcán foglalt helyet s az ugynevezett primäre-tudományok oktatlan tiszteletét élvezte majd másfélszáz esztendő óta. Az összefoglaló filozófiai rendszerek különös figyelemre méltatták és előkelő helyet biztosítottak számára egyrészes világfilozófiájuk keretében. Lát-szólag tehát azon diszciplínák közé tartozik, melyek biztos és szilárd alapot teremtenek maguknak, szinte axiómákon épültek fel. Ezzel szemben tagadhatatlan, hogy az eszthetika története nem mutatja olyan egyseges, szilárdos fejlődés lélekemelő képét, mint pl. a természettudományoké. Igaz, hogy természete, anyaga, jellege más. Egyseges törvény nem lehetett el az anyagja úgy, mint az utóbbiak természetadta pozitivumain. De mégsem hunyhathunk szemet ama nagy ellentmondás előtt, amely az esztetikának spekulatív, szinte metafizikai tételői és az ezek tárgyát képező realis műtermékek között kétségtelenül fennáll. Szóval több való-szerűséget, biztosabb és realisabb alapelveket joggal elvárhatnánk tőle. Azt hiszem, ez elaklandozásban, e tulaj-ságosan elvont okoskodó módszerben kell keresnünk annak a nyugtalanságnak magyarázatát, melyet az eszthetika története mutat.

A magyarázatok ez elvontsága természetesen nem véletlen és önkényesen fellelő jelenség. Ebbe önkénytelenül belesodródott a kutató. Midőn az egyes műtárgyakon kereste, mi rajta a tetőző, a gyönyört és élvezetet nyújtó, az alkotó művész szüneti törekvésének rendkívül homályos, tudatlan nyomaiba ásott. Másfelől az élvező közönségben felébredtetit suggestív műdvetetet is oly ingatlagnak, egyé-neként és dispozióio szerint oly különbözőnek találta, hogy miatta akaratlanul általános theoretizálásra esübt. Ezen a bajon a legnagyobb esztetikuskig nem tudtak segíteni,

még a modernnek nevezett psychologiai alapon állók is beleértedtek. Hiszen a lélektan maga körében ösztönben be-vallja, hogy az érzelem — minden műalkotásnak és mű-álvezetnek az alapvető lelki kelleke — nem egyéb a kép-zetek bangulatbeli velejárójánál, tehát a leggyénibb dispozióio kiválsá s eddig még alig megközelíthető pro-blemája a léleknek; oly rendkívül bizonytalan folyamat, hogy mibenlétéről alig tud fogalmat nyújtani a tudomány. S az eszthetika ezt veszi kiindulópontul, úgy bánt vele, mint adott és ismert tényezővel.

Mostanában úgy akarják ezt a veszedelmea szírtet megkerülni s más oldalról férközni hozzá, hogy nem az ugynevezett remekműveket veszik becenzolás alá, tehát nem a legbonyolultabb származású műalkotásokat, hanem az egyszerű, közdesleges művészi termékek felé fordulnak. Az ilyen naiv terméken, melyen valamely primitív nép mű-öztönének első szarnypróbálgatása látható, keresi az egyszerű műtörévs megnyilvánulását. Az eljárás előnye szemelel láthatók. Kikerüli vele a zavaró mellékhatásokat s megiepheti az alkotó ösztönt legösztönbe, naiv tisztaságu formájában. Könnyebb a munkája is. Az ilyen termékek a művészi törekvésnek nem önálló produktumai, nem tisztán eszthetikai a létezőjük, hanem szolgálják a praktikus élet szükségleteit s a két irányú alkotó törekvésnek alak-módosító hatása könnyen megállapítható rajtuk.

Az a régebbi eljárás, hogy csupán kiváló műtörémekeket tanulmányoztak, más tekintetben is ingatólag talajra vezetett. Nem férközhetvén a sokszerű és kiismomult művészlélek belsei mechanizmusához, kénytelenek voltak beérni annak termékével. Ez utóbbit lassanként valami egyseges s az összes eszthetikai ismerveket magán hordó tárgynak tekin-tették. Nem tartották tehát az esztetikának igazi szeljét szem előtt, amely — mint ismeretes — ama szuggesztív folyamat földerítéséből áll, mely az alkotó művésze lélekéből a műre s innen az élvező közönségre átáramlik, e helyett mindent a műrön magán vélték feltálalhatónak. Már pedig a műalkotás emberi tevékenység terméke s mint létra-hozott faktum, élettanilag miben sem különbözik más czém emberi munkatermektektől, pl. tekniikai, ipari tárgyaktól. Ami a munkát műtörékké avaja, az az alkotásban magán legkevésbé konstatalható, mert voltaképp nem is rajta van meg, hanem egyfelől a művésze, másfelől a műlévező közön-ség lelkében s ezektől a műtárgyra szinte csak reproici-álódik. A műtörémekeknek e felt-szerű imádása tetts, hogy agyonfejtegettek, telemagyarázták; nem a művészt töre-keket megérteni, hanem a munkát és ennek önmagukra mint élvezőkre gyakorolt subjektív hatását. Ez utóbbit aztán kihirdették általános szabály gyanánt. Ez okozta szélső elhajlásában nem egy kommentátor híres elmagyará-zásait.

Az egyéni benyomás e kánonná emelése másfajta gyar-lósságot is rejt magában. A fejtegető esztetikusknak ren-desen egy vagy két műre iránt fejtettebb az érdeke, ilyenkor ezek a többi rovására illetéklelen jelentőséget nyerne és megszületik a műtörékek között való rangbe-osztás. Itane a költészet és képzőművészet embere, Ruskin pusztán képzőművésze, Viecher annyira az époszt és drámát tartja szem előtt, hogy rendszerbe az ezekhez közel eső zene és lírai költészet nem illik bele; még a legújabbak közül is pl. Marshall építésze. Vagy ez a körülmény okozta, vagy egyes műtörékek imponáló fejtettsége, de három fajtat kétségkívül elanyagoltak: kevésbé a drámát, bár ez is jelentősébe a neki juttatott szerepnél, de annál nagyobb

mértékben a tánczot és diszitó művészetet, pedig a néprajzi anyag tanulmányozása óta épp e három emelkedett különös fontosságra.

Említettém, hogy az esztetikának e néprajzi alapon való tárgyalása sok egyéb tudomány modern irányával közös. Szociológia, lélektan, etika s i. t., ha tárgyalása körébe eső jelenségeknek mostani állapotát magyarázni akarja, kénytelen visszanyúlni annak előzményeire, régi kultúrfarmak között található alakjára, ami végső pontban, eredete forrásánál az emberiség ősallopotához vezet. Ez ősallopot lehet megismerése minden történelmi tudománynak érdekében fekszik; oda mind visszanyúlni kénytelen. Így az ez irányú kutatásnak is többféle utja-módja van, melyek mindegyike már eddig is járt némi eredménnyel, úgy, hogy belőlük Spenger-nek sikerült — igaz, hogy erős fantáziával s az adatoknak nem eléggé meggyőző támogatásával — az ősemler kultúrviszonyait, lelki életét egy egységes képbe összefoglalni.

Pusztán e tárgyra szorítkozik első sorban az őserégészet. Többféle kultúr-szükséglet s a kezdetleges életmódnak nem egy adaléka által magyarázódtott meg. Anyagmennyisége azonban töredékes és szegény, ugyhogy pusztán az alapon még nagy vonásaiban sem lehet az ősképet megrajzolni; kísérletezése emlékeztet a régiségtrák öltözkömadványaira, melyekből viselőjük jellemét, élete folyását hasztalan akarók kiolvasni.

E vérszegénységben szenvedő tudomány mellett érdekes kísérlet a psychologusoknak ugynevezett ontogenetikus eljárása, amely az ősemlerhez férközés módját abban találja, hogy az ébredő gyermeklélek első élmőzióit figyelme meg s analógia útján ebből következtet vissza. Késztégelen, hogy e módszer szellemes, jogosult, de sokkal többet vártak tőle, mint amennyit beváltott. A gyermek ilyenmő kísérletezése tárgyál csak addig szolgálhat, míg az utánzás természeti erejű készsége ki nem fejlődött benne, mert ekkor már a környezetnek és kultúrbenyomásoknak adja tőkörképét és összezavarodik vele a régebbi őskészségek uralma. Ugyan még jóval később is ki-kipattan a gyermekből a primitív őstönök életeire; épp oly szenvedélyesen vadászik (pl. madárfészkeket kutat ki), csatázik vagy együtt-tánczot lejt (leányok kivált), mint ahogy az ősemlernek kellett tennie táplálék szerzése és őrmőe alkalmával. Érdekes, mily mélyen kiszántott, örökletes idegpályák ezek, melyek készsége az utánzás időszakának egész folyamán a játékos kor végéig a gyermeklélek egyik főmozgatója. Mindeztől tudományos adatként ekkor már nem szerepelhet, mivel az utánzás ügyességével olyan bonyodalmas komplexumot képez, hogy az eredeti őstön belőle biztosan ki nem választható. De egyébként is baj van e kísérletezésekkel.

Megtöntőniandók kell tartanunk, vajjon van-e jogunk még az első, zavartalan kibontakozás adatait is az ősemler állapotára alkalmazni? A mai gyermek egy csomó örököl őstönt, kimélyített idegpályát, szenzorikus és motorikus készséget hoz magával világra, amelyek benne hosszú fejlődésű kultúrának atavisztikus eredményei; olyan őrkésék tehát, mely az ősemlerben lehetetlen, hogy meglelt volna. Nem kevésbé komoly az a kifogás is, hogy az ontogenetikus megfigyelések egy-egy különálló, kis egyénre vonatkoznak. Az egyes primitív lélek ébredése, alkalmazkodó kísérletei becses megfigyelésekkel szolgálhatnak a lélektan kutató számára, de eredményeit nem használhatja sem a szociológus, sem az esztétikus. Szem elől nem tévesztendő ugyanis, hogy a kultúrvmányok ősfarmái sohasem indulhattak ki a történelem előtti idők „egyes” szupjektív

egyéneinek lelki derengéséből, hanem a kezdetleges együtt-élés kölcsönös összeműködéséből. Amit tehát az esztetika az ősemler állapot kutatásából használhat, az nem lehet egyéni, hanem kivétel nélkül szociális természetű.

Ezt a szociális anyagot pedig csupán az ethnographia szolgáltathatja. Az eljárás e philogenetikus módja ugyanolyan, mint az ontogenetikusé, csakhogy nem a gyermeklélekből következtet, hanem a mai primitív népekről való ismeretanyagát vonatkoztatja az ősemler. Ennek a módszernek is akadtak ellenségei, kiknek kritikai ellenvetéseit az ethnographusok jól ismerik. Nem is áltatják magukat ama hiedelemmel, mintha eljárásuk matematikai biztonságu lenne, de aránylag mégis nekik van módjukban legközelebb férközni a problémához. Az ismert ellenvetések közül egyet azonban érdemes megbeszelnünk, mert leg-súlyosabb kifogásnak látszik. Ez szerint a most élő vad-népek oly sokféle, egymástól elütő kultúrállapotot mutatnak, egyrészt a megélhetés módját szabályozó természeti környezet, a viszonyokból kialakult népjellem, másfelől a szokások, foglalkozás, vallás, családi szervezet olyan heterogen tarkságban jelentkeznek előttünk, hogy e zagyva össze-visszaságból tetszőleges kiválasztással akárhány teljesen különböző ősképet állítható össze a kutató önkénye, egyéni felfogása szerint. A súlyos kifogás bizonyosságál diadalmasan hivatkozunk egy idevágó téma irodalmára: „a ház-as-élet történeté” nek különféle feltüntetéseire. Hogy e problémák fölötté kényes-termeszték, elismeri mindenki. Való az is, hogy Bachonfen-től Lubbock-on és Mc. Lennan-en át Morgan-ig sokfajta megvilágításban mutatták be az ember nemi életviszonyainak fejlődéstörténetét. De tévedésük éppen az ismeretanyagunk még akkor ki nem elégtő szegénységén mulott. Amióta részletesebb és megbízható adataink vannak a vadnépek életéről, az a kérdés is tisztázódott és Westermarck munkájában (Geschichte der menschlichen Ehe. Jena. 1893.) egyelőre mint befejezett és megoldott dolog lekerült a problémák jegyzékéről. Épp az adatok gazdagságában rejlik az ethnographia ereje s ha helyes módszerrel fog az anyag megrostálásához, kiválogatván az oly adatokat, melyek az eltérő életi népeknél is közös jellegűek, ezek alapján aránylag legbiztosabban sikerülhet neki az ősallopot képének megrajzolása.

Az ethnographiának erre vonatkozó anyaga első sorban szociális természetű. Nem az egyes ősemler, hanem kezdetleges, kisméretű csoport-társadalmak fejlesztették ki amaz ügyességeket, melyek a fölmerült anyagi és lelki szükségleteket kielégítették. Vallásos szokások, rokonsági és törzsibeli berendezkedés, az élelem megszerzésének ravasz fogásai, mesterségek és végre: művészetek, mindahány, nem magányos emberek leleménye, hanem folytonos együtt-munkáltságnak és egymásra hatásnak az eredményei. Amint a mai primitív népek egyénei nem ismerik az egymástól való különválást, nem remeték, hanem felolvadnak a közösségben, nem lehetett másképp az ősemler csoportéletében sem.

Az esztétika szemében ez ethnographiai anyagnak annál inkább fontosnak kell lenni, mivel már e fokon megleljük a művészetek minden ágának csiráit és első durványait.

Az említettekön kívül még egy közös érintkező pontra öhajtanám a figyelmet felhívni, mely a néprajz anyagnak bevonását egy alapvető kérdésben fölötté eredményessé tette. Kant óta ismeretes és elfogadott tétel, hogy az esztetika alapérzése: az a sajátos lelkiállapot, a mit tetszésnek nevezünk. Ez ébred fel a művészen, mikor megalko-

tandó művének tárgya először megragadja s ez fogja el az élvező közönséget, midőn a kész műben gyönyörködik. Sok ideig nem keresték e sajátzerű lélektan jelenség okát, hanem egyszerűen számoltak vele mint meglevő, kétségtelen érzésvilágnalással. Csak amióta behatódobban foglalkoznak a művészi hatás problémájával, terelődött rá a figyelem s azóta többféle magyarázó theoria támadt, mely a tetszés lényegét megvilágítani törekszik.

Egy ideig Darwin szexuális elmélete volt irányadó, mely a him állatok testi disznék analógiájából indult ki. Amint a him a párzás időszaka előtt és alatt legkésebb formában pompázik, ugyanaz nyilatkozik meg a vadnépek tetovált testén, ez tűnik fel hajviselésén, tolltörszen stb. Az állatot ez ösztönszerű caizomázására egyedül nemi érzése vezeti, fel akarván kelteni a nőstény figyelmét és érdeklődését s magának biztosítani a többi versenyző fölött a győzelmet. A vadnépeknél sem lehet a test díszítésének egyéb oka. Itt is aránytalanul gyakoribb esetben a férfi ékesíti fel magát, bizonyára ugyanazon okból, hiszen a nők párválasztó szabadsága e kezdetleges fokuk sokkal nagyobb, mint ferde irányú kulturánkban. A szerelmi érzés különben is legáltalánosabb, legerősebb ösztönvedélye minden élőlénynek; az ember ebben sem kiválságos teremtmény, s ha megfigyeljük az egyes művészeteket, az egy formális építészettől kivéve, mindenikben vezető mozzanat a szerelmen, a párválasztó nemi érzés. Ezt az elméletet, amely nagyon messze nyulik vissza analog jelenségekről s különben is a tetszésékeltes akarattal törekvésről tekinti a művészetek egyedüli létrehozójának (pedig ennél az ösztönszerű, tudatalan műtörékvés, az alkotás subjektív gyönyörű is fontosabb!) megdöbbeneti törekedtek az ugynevezett anti-darwinisták. Legelőbb a természettudósok mutatták ki, hogy az állatok himjeinek testi díszét nem a szexuális gerjedelem hozza létre, csak időben esik a kettő véletlenül össze. A legbővebb táplálkozás korszaka szabja meg a kettő egyidejűségét. A sanyaru idők után duzzadásig táplált him egyfelől testi díszben mutatja jólétét, másfelől ugyanekkor támadnak természetszerűleg szexuális hajlamai. A tropikus világ madarainak káprázatos színompompája csak nekünk fel. tűnő s voltaképp éppen olyan miakri-jelenség a fényes természeti környezetben, mint a hőmezők kék rókéi. A vadnépekre vonatkozólag szintén kitűnt, hogy a férfi díszének számos egyéb oka van: harczias külső mutogatása az ellenség megfélemlítésére, az egyfajbeliek egymásra ismerésének könnyebbé tétele, rangkülönbségek megjelölése stb., amelyek mind kívül állnak a szerelmi érzésekkel. Végre a psychologusok kutatásai is ráczafoltak Darwinra. A tetszés forrásul sok más olyan érzést jelöltek meg, melyek a nemiség fogalmát a legtávolabbirol sem érintik; ilyenek pl. az érzékileg kellemes és szabályos felett érzett öröm, a ritmus bája, az utánzás és illuzió gyönyöre, vágy intenzív felindulás után, a nehézség legyőzésének elemi ingere stb.

(Folyt. köv.)

Hirek.

— **Mezőssy államtitkár** nálunk. Mezőssy Béla földművelésügyi államtitkár a héten városunkban időzött. Az államtitkár a vasutnál Weszprém Zoltán főispán, Kovács József polgármester, a városi tanács és a gazdasági egyuletek vezetői fogadták. Az államtitkár kinn volt a Pallagon és délután kiment a Hortobágyra.

— **Szabadságolás.** **Boldisár** Kálmán dr. th. tanácsnok, a bűnügyi osztály főnöke legközelebb megkezdte a közgyűlés által engedélyezett hat heti szabadságát.

— **A Hortobágy halottja.** **Plávilis** Kálmán, a mátiai biztos mellé beosztott irnok f. hó 15-ikén rövid betegeskedés után elhunyt. Nyugodjék békében.

— **A nőpáriskolából.** A nőpáriskola f. hó 23-án tartja évzáró vizsgálatát az elméleti tantárgyakból. Az elsőnek a vizsgálatra szívesen látja az érdeklődő közönséget.

— **Bankett a főispán tiszteletére.** Az Általános Takarékpénztár elsőnek, Weszprém Zoltán főispánnak tiszteletére f. hó 19-ikén fényes bankettet rendezett, melyen résztvettek társadalmunk különböző osztályai. Szébbnél szebb felkötözöttben ünnepltek a főispánt, ki gyönyörű és tartalmas válaszokat adott az üdvözlésekre.

— **Az országos diákkongresszus** kiküldötti városunkba érkeztek és megkezdtek tanácskozásukat. Magyarországi lelkes ifjúságot örömmel üdvözlünk városunkban. Szívünkben őhajtja, hogy fáradságukat koronázza siker.

— **A városi muzeumból.** Örömmel jelentjük, hogy a városi muzeum napról-napra gazdagodik értékes és érdekes adománnyal. A muzeum gondos vezetése azt eredményezte, hogy ezen intézetünk már is telkelti a tudósok és régiségkedvelők érdeklődését. Hogy a muzeum tárgyai minél inkább gyarapodjanak, felkérjük mindazokat, akik érdeklődnek a muzeum iránt, szíveskedjenek azt ajándéktárgyakban részesíteni. A társadalom meleg érdeklődése sokat lendíthet a muzeum fejlesztésén.

— **Könyv a Hortobágy hasznosításáról.** Az Orsz. Magyar Gazdasági Egyesület megbízta lapunk felelős szerkesztőjét: **Koncz Ákos** th. tanácsnokot, ki már több cikykelt irt a Budapesti Hírlapban a Hortobágy hasznosításának kérdéséről, hogy állítsa össze ezen nagykiterjedésű pusztá hasznosítására vonatkozó adatokat és az eddig beérkezett javaslatokat annyival is inkább, mivel a földművelési kormány különösen érdeklődik ezen Debreczen sz. kir. városa nagy hasznossal járó kérdés mielőbbi megoldása iránt. **Koncz Ákos** néhány nap múlva kész lesz terjedelmes dolgozatával, mely az OMGE. hivatalos közlönyében fog megjelenni, de külön lenyomatban is kapható lesz.

— **A földadó.** A városi adóügyszóltá a következő hirdetményt adta ki: Az 1905—1906-ik évi földadó, I, II., IV. osztály kereseti adó, tőkeamatod, orsz. betegápolási pótdó, 1905. évi hadmentességi díj, fégyveradó, ebadó, mezőgazdasági cseléd-segélypénztári díj kivetési lajstomok elkészülvén, az 1883. évi XLIV. t. c. 16. §-a értelmeiben folyó év június hó 20-ik napjától július hó 1-éig napjára a városi adóhivatalban 8 napi közzéismerle lesznek kitéve. Miről a t. adófizető közönség oly felhívással értesítették, hogy ezen lajstomokat, emittett helyen a hivatalos órák ideje alatt bármikor tekinthet meg és ha a kivetés ellen alapos kifogások volna: felszólalásait a városi adóügyszóltálynál 15 nap alatt annyival inkább adják be, mivel az e tárgyban később beérkező panaszok figyelembe vételén nem fognak. Debreczen, 1906. évi június hó 19.

— **Az utcák öntözése.** A mi utcái kövezetünk, ha csak az ezek csatornái állandóan nem öntözik, csak úgy ontja a vastag port. Nagyon is szükséges tehát az utcák locsoltatása. Mivel pedig a városi költőseglőirányzatban takarós ősszeg van ezen közegészségügyi célra felvéve, felkérjük a város közönsége nevében a mérnöki hivatalt, hogy a rekkenő meleg beköszöntével szíveskedjék gondjaiba venni az utcákat. Tudjuk mi azt, hogy nehéz dolog a minden oldalról felhangzó kívánságoknak eleget tenni, addig azonban már kibírjuk, míg a vízvezeték művek kiépülnek.

— **A kutak ellen.** A városi tanács pályázatot irt ki a vízvezetési próbakutak furatására. Most még kutyuró válalat a kutak helyét kifogásolja egy nyílttéri közlés keretében. Célserűtlenné tartják a kijelölt helyeket, de hogy miért, ezzel adósak maradnak.

— **Halálozás.** **Mihalovics Gyula** házipénztári tiszt folyó hó 21-én elhunyt Budapesten, hosszas szenvedés után. Bugzó tagja volt tiszt karunknak, ki midőn az élet delén siráiba száll, magával viszi becsületünket és részvétünket. Béke poraira!

— **Földművelés-iskolai tanfolyam.** A karcsyázi m. kir. földművelés-iskolánál főképen kisgazdák gyermekei részére folyó évi október 1-én — az alábbi évekhez hasonlólag — két évre terjedő tanfolyam szerveztetik.

Az iskolának célja az, hogy a kisebb gazdasággal bíró gazdák gyermekei a földműves-iskola végzése után hazatérve, szüleiknek mindenben segítségére, idővel pedig a tulajdonukba menő gazdaságaik minden irányban okosított kezelésére képesek legyenek. Esetleg kisebb vagy nagyobb birtokon mint munka-felügyelő, magtáros vagy majeros gazdák kereseshessék meg kenyérökét.

Az iskolában a tanítás kevesebb elmélet, de annál több gyakorlatiassággal történik. Az elemi tárgyakon kívül tanítanak a gazdára nézve legfontosabb természettudományi alap ismeretek, a mezőgazdaság és állat-nyévtázi szakok minden ágazata, kis gazdaságok berendezése és kezelése, gyümölcs- és konyhakertészet, fatenyésztés, szállóművelés stb. Hogy a fentebbi ismereteknél kívül a növendékek a gazdasági és kertészeti munkálatokban gyakorlatot edztesseget szerezenek s hogy minden munkát sajátkezűleg végeznék is tudjanak, minden az iskolában előforduló munkálatokat felügyelő mellett, utasítás szerint végezni kötelesek.

Ezenkívül — különösen szigorú időjárásokor — a mezőgazdasági házi ipar, valamint kisebb gazdasági eszközök, továbbá kosár, seprő- és kelekötésből nyernekből mesterek által alapos gyakorlati oktatás.

A tanfolyam 2 év, mely minden év október 1-én kezdődik. Felvételnél a kisgazdák gyermekei előnyben részesülnek. A felvételt írárt május 10-én végén személyesen vagy írásban lehet jelentkezni az igazgatósnál. Felvehető minden 17 ik életévét betöltött ifjú, ha ép, erős testalkattal bír, irni-olvasni és a négy alpműveléssel számolni tud.

A felvételhez szükséges: 1. keresztlévl, 2. utolsó iskolai bizonyítvány, 3. községi erkölcsi bizonyítvány, 4. himlőelleni utirajzati bizonyítvány. 5. ha az illető nem nagykorú, szülői vagy gyámi beleegyezés, hogy a növendéket a tanfolyam elvégzése előtt nem veszik ki s végül, ha az illető alapítványos helyre folyomodik, polgármester, illetve főszolgabíró által kiállított szegénységi bizonyítvány.

A tanuló lehet fizetéses és teljesen ingyenes. A fizetéses tanulók egy évre 300 koronát fizetnek, amely összeg előre, félvenként az igazgatósnál befizetendő. Ezért a növendékek teljes ellátást, reggeli, ebéd és vacsora, fűtést, világítást, ágyneműt, mosást és orvosi gyógykezelést kapnak.

Állami alapítványi hely van 4, Jásznagykiszolnok megyei 2 és Karczag város alapítványi hely 3, fizetéses 10.

Az állami alapítványi helyek elnyerése érdekében bocsátandó kérvényeket a m. kir. földművelésügyi minisztériumhoz címzve, az iskola igazgatósághoz, a tanórákat megelőzőleg május augusztus hónap 15-ig kell benyújtani. Vármezei alapítványi helyek elnyeréséért a megyei alispáni, Karczag város alapítványi helyekért pedig a polgármesteri hivatalhoz kell folyamodni.

Tekintettel arra, hogy a földműves-iskolák végzése a kisbirtokos gazdák közönségé fiánál feltétlenül szükséges volna, hogy a kor igényeinek megfelelőleg gazdálkodhassanak, felkértem tekintetes czimet, hogy az ez ügyben tudni valókat kiterjedt hatáskörében az érdeklődők között hazafias módon terjesszen, illetőleg a legmegelőbbben ajánlani méltóztatassék.

Kiváló tisztelettel a Karczag m. kir. földműves-iskola nevében:

Ludány, igazgató.

— A finnek köszönete. A távol északrai rokon hazánkba fúradt és városunkat is felkeresett finn egyetemist. dalárda tagjai igen jól találtak magukat, aminek csatlalhatatlan tanszele az ország, melyet Miskolczra megérkezésük percében intéztek Oláh Károly tanácsnokhoz, mint a fogadó-bizottság elnökéhez és amely következőleg szol: »Nagyságos Oláh Károly tanácsnok urnak. Debreczen. A debreczeni örökké feledhetetlen napokért szívünk melyből fakadt leg-szintébb köszönetünket tolmácsoljuk Nagyságodnak, mint akinek legnagyobb része volt azok rendezésében. A Soumen Saulu tagjai. Tudomásunk szerint községünk sörnyökhöz kaptak meg Király Gyula tanácsnok és dr. Magoss György főügyész, mint a rendező-bizottság kiváló tevékenységű tagjai, a gazda szerepet vitt nagy tanács és Márk Endre daleyeti elnök s Eberhardt Béla r. k. főgy. tanár.

— A homokkerti övő vizsgálat. Igen szép és lélekemelő ünnep folyt le hétfőn a homokkerti gyermekmenház-

ban, melyen Debreczen város több előkelősége is megjelent. Az iskolázók képviselőitén Oláh Károly kulturatanácsnok és Varga Károly tb. tanácsnok jelentek meg. A közönség soraiban nagy tetszést keltek az apró gyermekek sikerült szavalatai. Igen megalító volt, mikor a himnusz énekeltek el a kicsinyek, melyet a közönség együtt énekel az apró gyermekekkel. Hogy elismerés illel a növendékek e nagyművű haladásáért Szunyogh Amália óvónót, akinek egyik fődeame a hétfői nap sikere.

— Övődi évszáz ünnepelék. Hétfőn az Ötvös-utcai óvodában, kedden a homokkerti gyermekmenházban tartattak meg a szokásos évszáz ünnepelék, a kicsinyek és felnőtt családtagok nagy öröme és mulatságára. Szerdán a Csápakertben, csütörtökön gró-Degenfeld-terén, pénteken és szombaton Mester utcán tartattak ha szolú ünnepelék naponta fél 9 órákor.

— A Tisza—Duna csatorna. A kereskedelemügyi m. kir. minisztériumban már készen van a Tisza és Duna közt létesítendő csatorna tervezete. A minisztériumban f. hó 20-án nagy értekezleten tárgyaltak ezt a fontos ügyet. A debreczeni kereskedelmi és iparkamarát ezen értekezleten Szadvay Gyula kereskedelmi és iparkamarai titkár képviselte.

— A Debreczeni Polgári Kör júniása. A »Polgári Kör« által folyó hó 23-án a Magyar testvérek zenekara közreműködésével rendezendő táncestély — az előkészületekből ítélve — igen fenyénes igérkezik. A rendezésről a Dobos pavillont és alkalomra tölgylombbal és virággal remekül díszített. A meghívók a legnagyobb figyelemmel küldettek ugyan szét, de akik talán tévedésből nem kaptak volna és arra igényt tartanak, forduljanak a kör helyiségebe, (Piacz-utca 7.) ahol meghívót készséggel fognak kiállítani.

— Finn vendégeinkről. Finn testvéreink hétfőn reggel utaztak el városunkból. A város tanácsa mindent előkötött, hogy vendégeink jól érezzék magukat körünkben. Király Gyula és Oláh Károly tanácsnokok gondoskodtak szórakoztatásukról és bemutatattak a finneknek mindent, ami ezt a kiválóan intelligens csoportot érdekelte. A város, mint vendégülöző gazda, úgy a Hortobágyon, mint az Angol királynő udvartartásában pazar lakomát adott tiszteletükre. Amott Király Gyula tanácsnok, emitt Magoss György dr. tiszti főügyész üdvözölték a vendégeket az ékeesszólás művészetével és az együttérzés melegevel. Most, hogy elvártak vendégeink, a jövőre nézve nem hallgathatjuk el a következőket. A mentőegyesület mulatságára a finnek is hivatalosak voltak. Az egyetleg Oláh Károly tanácsost kivéve azonban senki sem kalaúszolta őket, sőt mikor kerülő utakon bejutottak a Dobos pavillona és azon óhajtatuk fejezték ki, hogy dalolásnak néhány dalt, oly zaj volt a teremben, hogy végre is abbahagyták művésztük további bemutatását. Egyeseket a tulbuzgó cinczerek ezzel a szavakkal: az asztal le van foglalta — felállítottak. Mi azt hisszük, hogy a dalosegyletnek többet kellett volna foglalkozni vendégeinkkel. A matinéra is van szavunk. Nálunk az a szokás, hogy mikor egy másod harmadrendű színész lép fel, vagy bucsuzik, a színpad el van árasztva virággal, ring az öreg színház a tapsoktól, most meg egyetlegeny koszoru szállott alá a zsinórpadláról — egyéb semmi. Mily szép lett volna, ha távol élő és hozzánk szeretettel jövő dalos testvéreinket a helyi dalos egyletek és a mi másor áldozni tudó közönségnek egy szép ezüst koszorúval lepte volna meg azért a csodálatosan szép művésztükért, melyvel bennünket valószínűleg elragadtak. Nem keressük, hogy hol volt a mulasztás, annyiban bizonyos, hogy ha dalosegyleteink megmozgatták volna a dolgot és ugyanolyan melegséget fejtettek volna ki finn testvéreink fogadtatásánál, mint ezt a hivatalos város tette, bizonyára szebben emlékeztethetnek vendégeink mi rólunk. Nem vád ez, hanem az igazság elmondása. Több körültekintés jóval alkalmakkor a rendezésben és ezek a bajok nem ismétlődnek. Szólhatnánk még arról is, hogy bankettekén egyáltalában nem hallgatták a szónokokat, ezt azonban már annyiszor tapasztaltuk, hogy újabb felszólalásunk — mint más alkalommal — most is elhangzik apusztában...

— Biztonságos megalakulása. Weszprém József főispán különböző szabkötzettségeket alakított meg, Kovács József polgármester javaslatát magáévá tévén. A megalakított bizottságok a következők:

Kovács József polgármester javaslatára Debreczen város területén működő *börőnyiszagló bizottság* tagjainak kinevezte: Szabó Kálmán országgyűlési képviselőt, dr. Feyer Ferencz, Juhász Ignác és dr. Balkányi Miklós ügyvédek. köz. bizotts. tagokat.

A **lóvato bizottság** tagjai lettek a város részéről, mint becsüsk: Bekassy László, Jóna János, Polgári Márton, pótbecsüsk lettek: L. Nagy Bülint és ifj. Kertész István. — **Állatorvosok** lett: Leidl Emil helyettes állatorvos, Cséh János állam állatorvosok.

A **második lóvato bizottság** tagjai lettek: Utvárhelyi Géza, Jambor István, póttárogók: Kálai Sándor és Kertész János. Állatorvosok: Aszmann Gyula és Csáky János.

Az **ipókeri bizottság** tagjai lettek az 1906. 1907. és 1908. évekre: Uhlark Béla intézőtő, dr. Ulfalussy József kórházi főorvos, Vinay Géza műszaki tanácsos, Bacsanszky Vladimir is intézőtő, Lathovics Mihály áll. főmérnök és Székely Ferenc, a kulturálisok hivatal főnöke.

— **Az izraeliták polgári iskolája.** Debrecenten foglalkoznak az iskolák városainak és mi csak árulni tudunk, ha egy-egy új iskola felállításának tervéről olvassunk. Ejabban városunk izraelita hitközségének előjárósága polgári leányiskola felállításán fáradozik és talán már az ősszel megnyitja ezen iskola termét.

— **A magyar iparvédő egylet adományai.** A magyar iparvédő egylet helyi elnöksége a napokban a debreczeni jótékony nőegylet nőipariszkolája, az iparos tanoncziskola és a kereskedő ifjak társulatának 100—100 koronát adományozott. Ezen összeg fölül nevezett egyletek szabadon rendelkezhetnek, mert az iparvédő egylet elnöksége meg van győződve, hogy az egyletek a legnemesebben használják fel a segítséget. Az iparvédő egylet ezen hasznos munkálkodását látva, kérve kérünk minden magyar embert, hogy ne csak a talpán jelvényét viselje, hanem iratkozzék is be az egyletbe.

— **A nőipariszkola felügyelő-bizottsága** e hó 18-án az intézet helyiségében gyűlést tartott. Vezetése Szathmáry Teréz urnó elnöklése alatt. A gyűlésen először jelent meg a nőegylet újonnan választott igazgatója, Széle György, akit a legnemesebben üdvözöltek és meleg ovációkban részesítettek. Működése elő a nőipariszkola is a legnagyobb várossal tekint. Az előzőtől Dobieszki Sándor helyére a bizottságba Benyáts Emil kereskedő választották be, aki mint tetterős férfi, szak tudással és üzleti viszonyainál fogva sokat tehet a nőipariszkola fejlődése érdekében. Szűcs Kálmán pénztárnok a múlt évről és a jövő évi bevételeiről számolt be. Ez utóbbi többféle gátló körülmény következtében, bár erőfeszítés fenyvesen sikerült, anyagilag most csak 230 kor. 34 fillér tiszta jövedelmet hozott az iskolának. Köszönettel vette a bizottság a Magyar Védőegylethez bizottságának a nőipariszkola részére jutalmidíj-tőpen adott 50 koronáját, valamint a Közgazdasági Banktól hasonló célra kiűtött 30 koronát. Végül egy igen fontos lépést tett a bizottság az iskola továbbfejlesztése és a praktikus élettel szoros kapcsolatba hozása érdekében akkor, amikor kimondta, hogy a jövő iskolai évben egy külön kereseti osztályt állít fel, melyben tandíjmentes növendékek általánosan megrendelése foglalkoztatnak. Az igazgatóság erre néve legközelebb tájékoztatást fog adni.

— **Az arató gépekről.** Debrecenten az kir. város polgármestere, tekintettel arra, hogy az aratógépek használatán nagyon terjed és azok a gyakorlatban, különösen a gabona hirtelen érése esetén igen cselezőreális bizonyultak, a gazdaságosság tájékoztatása végett közhírré teszi, hogy ilyen gépek 1-ét budapesti csúszól elnyűs feltételek mellett szerezhetők be.

Az egyik az „Mc Cormick Harvesting Machine Company” cég (Budapest, V. Alkotmány u. 12.), melynek készítménye a „Daisy” marokrakó aratógépek, ára loco 600 (hat száz) korona, készpénzfizetésnél 3% engedmény.

A másik a „Bácher Rudolf és Melichar Ferencz gazdasági gépgyár” cég (VI. Nagymező-utca 68.), melynek készítményei a Continental marokrakó aratógépek, ára loco Budapest 720 (het százharminc) korona; a Johnston-féle kovácsolt vas 5 gereztes marokrakó aratógépek ára 800 (nyolcszáz) korona; az egyesített marokrakó és fűkaszálógepek ára 900 (kilenc száz) korona; mind a hárommal 5% engedménnyel és készpénzfizetésnél további 3% engedménnyel.

Mindkét cég a gépeket teljesen felszerelve szállítja és a kezelésre néző nyomatotott útmutatót küld.

— **Értesítés.** A városi tanács a következő értesítést teszi közzé:

A hadapród iskolákra vonatkozó pályázati hirdetmények a városi tanácsához megérkeztek.

Pályázati határidő a közös hadseregbeli hadapród iskolába július hó 12. a honvéd hadapród iskolába július hó 10-én.

A honvéd hadapród iskolába egy Debrecenten városi alapítványi hely van üresedésben, melynek elnyerése céljából a pályázati kérvények június hó 20-án, délután 5 óráig adandók be a tanács iktatóba.

A pályázati feltételek a katonai és illetőségi egyosztálynál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

— **A „Buffalo Bill” Debrecenten.** Bajosan létezik erkeesebb és hübb látványosság, mint amelyet W. F. Cody ezredes (Buffalo Bill) a legvitezebb lovas csapatjával felmutat. Ilyen látványosság, egészen mostanáig, városunkban még nem volt látható és a nagy siker, mely mindenütt kísér, igazolja azt a jóslatot, hogy itten is tömegesen fogják látogatni.

Az összes előadások Cody ezredes személyes vezetése alatt adódnak. Eltekintve ezen látványosság nagy népszerűségéről, egyes történetű tanulságos száma is van, melyeket látva soha sem felejtünk el. Az Egyesült Államok határelére az első napokban a legnagyobb lelkesemréssel és igazsággal van bemutató és kiváló kepet nyújtanak az angolcsokról, kik az Egyesült Államokba vándoroltak, azt virágzóvá akarták tenni. Sok nehézségen mentek keresztül, míg a nyugati síkságot lakhatóvá tettek. Akkor még nem léteztek vasúti vonalak és a letelepedni akaratú kénytelenek voltak egész családjukkal alacsony négykerekű kocsiin, úgynevezett mezei hajón utazni.

Egy ilyen kocsi sor elemei tamadás az indiánusok részéről, Buffalo Bill és az ő Cowboy-jaitól visszavereték. Ezen történet sokban emlékeztet a régi időkre.

Ezen látványosságokon kívül Cody ezredes csapatjában a híres nomád lovascsapat legnagyobb részét, a Rough-Riders-eket egyesítette.

Latunk itt franczia, amerikai és japán lovasokat, továbbá arabokat, kozákokat, tatárokat, vadászokat, Lasso-hajítókat, Vaguerokat, kábakait és Gauchokat, egy egész sereg vad néptörzset, melyek már régen dalokban és mesékben ismeretesek. Ezért ismételtük, hogy ezen előadások igazi nevelő hatással vannak, ezt a látványosságot látni kell annál is inkább, mint hogy ez Cody ezredes utolsó európai körútja.

— **A görög katolikusok hangversenye.** A debreceni görög katolikusok f. hó 30-án nagyszemű hangversenyt rendeznek a nagyerdői Dobos pavilonban.

A védnökséget dr. Bácsinszky Vladimir mav főfelügyelő, feltevezőhelyettes vállalta el, és a díremlőkre pedig városunk két másik kitűnőségét, n. m. Kerekes Lászlót és Papp János görög kath. esperest kérte fel a rendezőseg.

A nagyzenészes mozgalom vezetését Sthán László mav. ellenőr, gondnoksági elnök látja el, — a művészi rendezés pedig Drumár János mav. ellenőr hozzájáró kezeire van bízva.

A meghívók tartalmaznak a részletes műsort is, melynek gyönyörű számait hangverseny-termeink legkiválóbb erői töltik be.

A hangverseny a Hebrákid coudaszép nyitányával kezdődik; zongoraszókratban. — Ugrancsok zongoraszókrat zaja is a műsort, még pedig Mendelssohn alig ismeretes A-moll symphoniájával, mely egyik órák értékű gyönyörű és romantikus zeneirodalomnak.

Mindkét zongoraszókratban Pinter Lili, egy művészcsalád genitális tagja szerepel.

Erdékes versengést ígér az ifjabb művészcsemeték két rokonszenves alakjának mérkőzése. A műsor ugyanis két hegedűsöt tartalmaz. Podolcsky Margit és Szilágyi Imre fogják az alkalommal ragyogtatni művészetüket.

Szilágyi Imre csupa lyrai hangulatot varázsoland elő Grieg, Tartini és Godard dallamosa adagjaiból. — Podolcsky Margit pedig, ki szentül szerepel utoljára idehaza, amerikai utja előtt Goldmark és Wietxtemp dramai hangját fogja

